Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukiem A. Prądzyńskiego we Wrześni
Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzyński we Wrześni
Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: na poczcie: miesięcznie —,96 zł, kwartalnie 2,88 zł wekspedycji: mies. 90 gr, kwart. 2,70 zł - Ogłoszenia: za miejsce 1-łam. 1 milim. w wyż 5 grosze przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

№ 47	Września, czwartek dnia 23 kwietnia 1925	Rok VII

Min. Benesz w Warszawie.

Warszawa, 20. 4. Punktualnie o godz. 16 min. 30 przybył do Warszawy czesko-słowacki minister Spraw Zagr. dr. Edward Benesz. Min. towarzyszą w podróży sekretarz osobisty, p. Babka, radca czeskosłowackiego Min. Spraw Zagr., prof. Kremar, poseł polski w Pradze, dr. Lasocki oraz poseł czeskosłowacki w Warszawie, p. Flieder i przedstawiciel polskiego Min. Spraw Zagr., dr. Fryling, którzy wyjechali na spotkanie min. Benesza na granicę Polski. Na dworcec, udekorowany barwami Czechosłowacji i Polski, przybyli na powitanie gościa min. Spr. Zagr., p. Aleksander Skrzyński, przedstawiciel prezesa Rady Min. p. Rodicz-Laskowski, wyżsi urzędnicy Min. Spraw Zagr. poselstwo czeskosłowackie in corpore i liczne grono kolonji czeskosłowackiej w Warszawie. Po przywitaniu min. Benesza przez przedstawicieli rządu polskiego p. Benesz w towarzystwie min. Skrzyńskiego udał się samochodem do pałacu Rady Min., gdzie zamieszka podczas pobytu w Warszawie.

„Gaz. Warsz." poświęca artykuł wstępny omówieniu konsekwencyj, jakie wynikną z przyjazdu min. Benesza do Warszawy. Fakt ten jest szczególnie ważny na tle polityki niemieckiej. Anglja bowiem odwraca się od spraw kontynentu, Francja szuka zabezpieczenia pokoju w drodze bezpośrednich rokowań z Niemcami. W tym momencie muszą Polska i Czechosłowacja pracować nad utworzeniem równowagi w Europie Srodkowej. Przyjazd Benesza jest faktem doniosłym na drodze zbliżenia polsko-czeskiego i prowadzi do uzgodnienia polityki w Europie Środkowej.

Polska a Czechosłowacja.

Paryż, 19. 4. „Le Temps" stwierdza, że zbliżenie Polski i Czechosłowacji stanowi symptomat, którego znaczenia nie można rozważać z punktu widzenia ogólnego uregulowania sprawy pokoju w Europie. Dowodzi to, że oba narody uświadomiły sobie łączność swoich interesów, wskutek czego z Małą Ententą mocarstwa złej woli będą musiały się liczyć w godzinę kryzysu.

Masowe aresztowania komunistów.

Paryż, 19. 4. „Matin" donosi z Sofji, że policja wykryła inicjatorów zamachu na katedrę sofijską. Są nimi przywódcy komunistycznego komitetu centralnego w Sofji, Jankow, oraz jego zastępca, Milkow. Ostatni, były oficer, umieścił piekielną maszynę na gmachu katedry. Podczas rewizji znaleziono dokumenty, stwierdzające, że zamach należy przypisywać wyłącznie komunistom. Oczywiste, iż wszyscy przywódcy zamachu znajdują się w więzieniu. Według „Petit Parisien" liczba aresztowanych komunistów wynosi przeszło 500 osób.

Sofja, 19. 4. Dokonano tu licznych aresztowań wśród komunistów agrarjuszy. W czasie rewizji policja poczyniła odkrycia wielkiej wagi.

Minister spraw wewnętrznych Russew oświadczył w wywiadzie prasowym, że zbrodnicze jednostki po aresztowaniu złożyły zeznania, które pozwolą wykryć sprawców zamachu.

Dokonane rewizje i aresztowania doprowadziły do wykrycia szeregu spisków i zamieszanych w nich osobistości. Znaleziono dokumenty i dowody materjalne, które ułatwiły wyszukanie wszystkich nici sprzysiężonych.

Oddziały, wysłane w pościg za bandą, która dokonała napadu na króla, zdołały schwycić jednego z przywódców szajki i natrafić na ślady rozproszonej bandy.

Sofja, 20. 4. Dzisiejsze dzienniki donoszą, że policji udało się wykryć kryjówkę herszta spiskowców, Minkowa, który podłożył piekielną maszynę w katedrze. Ponieważ Minkow stawiał opór przy aresztowaniu, więc go natychmiast rozstrzelano.

Zabity przez policję b. oficer Minkow, był duszą całego spisku. Był on kierownikiem sekcji dla przygotowania zamachu tajnego komitetu komunist. U uwięzionych spiskowców znaleziono nową listę gabinetu, który miał objąć rządy w razie, gdyby zamach się udał. Na liście figuruje kilku b. ministrów z gabinetu Stambulińskiego, m. in. niejaki Bałachow, którego aresztowano.

Bułgarska Agencja Telegraficzna komunikuje: W liczbie oskarżonych będzie znajdował się zakrystjan katedry, który zaprowadził na dzwonnicę pewnego młodego człowieka, niewątpliwie sprawcę zamachu. Zamach miał na celu przez usunięcie króla i rządu wywołać ogólną anarchję.

Paryż, 20. 4. „Matin" popiera opinję „Tempsa" co do konieczności stwierdzenia ogólno-bałkańskiego porozumienia przeciwko komunistom oraz o potrzebie interwencji Małej Ententy, gdyż od tego zależeć może zbawienie Europy. „Eclair" zaleca powiększenie armji bułgarskiej przez przyłączenie do niej specjalnie utworzonej żandarmerji z obywateli państw neutralnych dla uniknięcia pogwałcenia zasad traktatu w Neuilly. „L'Oeuvre" dowodzi, że za obecne akty terroru w Bułgarji ponoszą odpowiedzialność zarówno stronnictwa lewicowe, jak i prawicowe. „L'Humanite" mówi wyraźnie o terroryźmie rządu, przedstawiając jego tragiczny bilans i występując przeciwko zwiększeniu stanu liczebnego armji.

Po wybuchu w katedrze sofiskiej.

Podczas onegdajszego wybuchu maszyny piekielnej w katedrze sofijskiej odnieśli ciężkie obrażenia m. in. minister wojny oraz min. spraw wewn. wielu wybitnych polityków i wojskowych. Kobiety i dzieci w krytycznej chwili podczas ucieczki znalazły śmierć w ogólnym tłoku. Maszyna piekielna ustawiona była w południowej części kościoła. Wybuch był tak silny, że częściowo załamało się sklepienie, grzebiąc w swoich gruzach liczne ofiary. Liczba zabitych przewyższa 150 a przeszło 300 osób ciężko rannych walczy ze śmiercią.

W Sofji ogłoszono stan oblężenia, który Rada Ministrów postanowiła wprowadzić w całym kraju. Przeprowadzono liczne rewizje i aresztowano około 300 podejrzanych komunistów. Cały szereg organizacyj komunistycznych, utrzymywanych funduszami moskiewskiemi, został zamknięty.

W Bułgarji został w ciągu nocy wstrzymany ruch telefoniczny i telegraficzny z zagranicą i zakazany wyjazd z Bułgarji. Terytorjum bułgarskie mogą opuścić tylko cudzoziemcy i przejezdni. Dworzec kolejowy w Sofji, ulice i budynki publiczne zostały obsadzone przez wojsko, żandarmerję i straż ochotniczą.

Ofiary wybuchu w katedrze sofijskiej.

Sofja, 19. 4. Wśród ofiar wybuchu w katedrze sofijskiej znajduje się 3 deputowanych, 13 generałów 8 pułkowników, 8 wyższych urzędników, 19 kobiet i 7 dzieci, z których najmłodsze liczyło 4 lata.

Powitanie gen. Sosnkowskiego.

Dnia 20. bm. rano przybył do Poznania nowo mianowany Dowódca O. K. Poznań, gen. dyw. Kazimierz Sosnkowski. Na dworcu powitali Dowódcę gen. dyw. Hauser, szef sztabu pułk. sztabu gen. Wojtkielewicz, komendant obozu warownego, szereg wyższych oficerów oraz adjutanci Dowódcy O. K. Poznań. Po przyjęciu raportu od dow. komp. honorowej i odebraniu defilady, odjechał gen. Sosnkowski do gmachu D. O. K. O godz. 13 w sali recepcyjnej przedstawili się Dow. ofic. sztabu i szefostw.

Mobilizacja w Turcji.

Paryż, 20. 4. Mobilizacja w Turcji przeprowadzana jest obecnie na szerszą skalę. Oprócz kilku roczników rezerwy powołano pod broń jeszcze cztery ostatnie roczniki W Londynie daje się zauważyć z tego powodu wielkie zaniepokojenie.

Władze tureckie wydały bardzo ostre zarządzenie odnośnie do powstańców. Jeńcy, ujęci przez wojska tureckie traktowani są na równi z pospolitymi bandytami. Wnajbliższych dniach stanie przed sądem wojennym 230 powstańców, którzy zostaną prawdobodobnie skazani na śmierć przez rozstrzelanie.

W nowym gabinecie francuskim.

Paryż, 19. 4. Nowy gabinet składa się z 5 senatorów, 14 deputowanych i p. Caillaux, członka pozaparlamentarnego. Z punktu widzenia parlamentarnego w skład gabinetu wchodzą 4 republikanie socjaliści, 1 socjalista niezależny, 12 radykałów i 2 członkowie grupy Loucheura.

Caillaux oświadczył, że nie należy oczekiwać od niego zarządzeń wyjątkowych ani nadzwyczajnego rozwiązania kwestji finansowej. Wspomniawszy, iż dla zaprowadzenia podatku dochodowego potrzebował niegdyś 3 miesiące czasu, minister dodał, iż w chwili obecnej ograniczy się jedynie do rozpatrzenia pozytywnych i nie cierpiących zwłoki zarządzeń, które będą mogły być uważane jako ostateczne rozwiązanie.

Koła polityczne przyjęły z zadowoleniem wiadomość o tem, że na zebraniu stronnictw lewicy Izby Deputowanych postanowiono jednomyślnie obrać Herriota jako następcę Pańlevego na stanowisko przewodniczącego Izby. Wybór jego nastąpi bezwątpienia w środę albo w czwartek.

Wywłaszczenie Polaków w Kowieńszczyźnie

Wilno, 19. 4. W Kowieńszczyźnie rozpoczęła się dawno zapowiedziana likwidacja majątków, należących do Polaków, którzy znajdują się w Polskiej służbie wojskowej lub cywilnej, a także do tych osób, których krewni służą w wojsku polskiem, albo w polskich urzędach państwowych. Wobec ciężkiego przesilenia gospodarczego i braku gotówki na Litwie udział nabywców w przetargu jest nikły.

Echa powstania Kurdów.

Za udział w powstaniu Kurdów w Diarbekir skazano na karę śmierci przez powieszenie 20 osób. W tej liczbie znajduje się dwu byłych deputowanych i 1 mułła Oprócz tego władze wojskowe w Konstantynopolu skazały na karę śmierci 4 osoby, które, jak się okazało, finansowały powstanie w Kurdystanie.

Z Konstantynopola donoszą, że główny przywódca Kurdów, szeik Said, został pojmany przez żandarmerię wojskową.

Antypolskie filmy w Gdańsku.

Gdańsk, 17. 4. W kinach gdańskich wyświetlany jest film propagandowy, poświęcony m. in. sprawie zatargu polsko-gdańskiego o skrzynki pocztowe. W filmie zaakcentowany jest silnie charakter niemiecki Gdańska, przyczem wskazuje się na składy amunicji na Westerplatte jako na jedyne polskie miejsce. W końcu przedstawiana jest karykatura orła polskiego.

- Kronika -

Września, dnia 22 kwietnia 1925 r.
Kalendarz rzymsko-katolicki:
dzisiaj: Sotera, jutro: Wojciecha.

* **Teatr Narodowy z Poznania z sztuką „Antychryst".** Jutro tj. w czwartek dn. 23. IV. teatr Narodowy z Poznania odegra na sali p. Knechtla arcydzieło hr. Rostworowskiego „Antychryst". Sztuka ta, jedna z najlepszych dzieł Roztworowskiego napisana została na tle wypadków, które się bolesnym echem odbiły w społeczeństwie polskiem. Główne role powierzone zostały artystom tej miary co: Kopczyński, Morozowicz, Szremski, Gozdawa Cichocki, Nowicka, Paziówna i innym. Nie wątpimy, iż całe społeczeństwo kulturalne miasta naszego tłumnie się stawi na tę istotną perłę z dzieł Roztworowskiego. Zespół ten gorąco popiera pan wojewoda hr. Bniński i zast. D-cy O. K. VII. gen. dyw. Hauser. Przedsprzedaż biletów w Księgarni p. Prądzyńskiego.

* **Chór Farny z Gniezna**, mile zapisany w pamięci Wrześni od niedawnego swego występu i mistrowskiego wykonania „Dziadów" Mickiewicza-Moniuszki, zawita w nadchodzącą niedzielę znowu do miasta naszego, by wspólnie z doborową orkiestrą p. Szała wykonać inne wspaniałe dzieło powyższych mistrzów „Sonety Krymskie".

Sonety Krymskie zaliczają znawcy literatury do najpiękniejszych tworów Adama Mickiewicza, to samo twierdzą krytycy o muzyce Stanisława Moniuszki. Podczas gdy poezje Mickiewicza znane są szerszemu ogółowi, nawet poza granicami Polski, muzyka Moniuszki niestety mało jest znana nawet w Polsce; bo też poza kilkoma operami i piosenkami Moniuszki mało mamy sposobności usłyszeć inne, również wspaniałe, dzieła tego utalentowanego mistrza. Po raz pierwszy wykonano „Sonety" w Warszawie 16 lutego 1868, od tego czasu prawie wcale, a najwyżej w wyjątkach dzieło to wykonywano. To też tem większa zasługa Chóru Farnego z Gniezna, który, krzewienie pieśni i muzyki polskiej mając na celu, daje nam możność poznania tego arcydzieła Moniuszki. Doborowy zespół śpiewaczy tego chóru i tak samo dzielna orkiestra p. Szała zapewniają wykonanie mistrzowskie. Spodziewać się przeto należy, że sala p. Knechtla zaroi się w niedzielę od znawców, lubowników i wielbicieli muzyki polskiej.

* **Na torze kolejowym Kostrzyn—Paczkowo** znaleziono zwłoki nieznanego mężczyzny. Zmarły miał zmiażdżoną przez koła pociągu twarz oraz odciętą prawą rękę. Ponieważ przy zmarłym nie znaleziono żadnych papierów przeto podajemy jego rysopis: Wiek około 45 lat, wzrost 1,67 m., ciemno blond włosy, krótko strzyżony wąs; ubrany był w marynarkowe ubranie, długie czarne buty.

— **Gniewkowo.** (Rodzicom ku przestrodze.) Córeczka p. K. miała w kieszeni od fartuszka igłę, która przy schyleniu się dziewczynki przebiła, odzież, skórę i żołądek dziecka. Ponieważ na miejscu nie można było igły wyciągnąć musiano się udać do szpitala, celem prześwietlenia i operacji. W tym czasie igła wbiła się już tak głęboko że dziecko trzeba było odwieźć do Torunia celem przeprowadzenia ostatecznej operacji.

Z życia Towarzystw

* **Zebranie Ligi Katolickiej** połączone z obchodem II. dnia Katolickiego odbędzie się w niedzielę, 26-go b. m. o godzinie 5 popoł. w auli Szkoły powszechnej. Program obchodu składać się będzie z pieśni, deklamacyj, odczytu. Zarząd Ligi Katol. zaprasza niniejszem uprzejmie na ten obchód wszystkich członków jak i gości, których się chętnie przyjmuje jako członków, gdyż obowiązkiem każdego katolika powinno być, przystąpić w czasie obecnym do Ligi Katol.
Za Zarząd: Gawęcki, prezes.

* **Cześć Pieśni!** W piątek, dnia 24-go kwietnia b. r. o godzinie 8 wiecz. odbędzie się miesięczne zebranie koła śpiewackiego „Lutnia" we Wrześni w lokalu posiedzeń p. M. Trapczyńskiego. Jak najliczniejszy udział członków pożądany z uwagi na ważne sprawy mające być na zebraniu omawiane.
Zarząd.

Zawiadomienie.

Dnia 20 kwietnia 1925 zmarł po krótkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Jan Ciemniak

Starszy przodownik i Komendant Posterunku Policji Państwowej we Wrześni.

W Zmarłym traci Policja Państwowa i powiat urzędnika odznaczającego się niezwykłą sumiennością, gorliwością i poczuciem obowiązku. Cześć Jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 23. bm. z kostnicy szpitala powiatowego we Wrześni.

Września, dnia 20 kwietnia 1925.

Starosta. Urzędnicy Starostwa i Wydziału powiatowego.

Dnia 20-go b. m. o godzinie 3 po południu zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach w 41 roku życia ś. p.

Jan Ciemniak

Starszy przodownik Policji Państwowej i Komendant posterunku we Wrześni.

W Zmarłym traci miasto gorliwego, sumiennego i sprawiedliwego urzędnika policyjnego.
Pogrzeb odbędzie się w czwartek dnia 23 kwietnia o godzinie 5 po południu z kostnicy szpitala powiatowego we Wrześni na cmentarz katolicki.

Magistrat. Rada Miejska.

W dniu 20 kwietnia rb. o godz. 14³⁰ zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony św. sakramentami, nasz przełożony ś. p.

Starszy przodownik

Jan Ciemniak

Komendant P. Pol. Państw. we Wrześni.

W Zmarłym tracimy wzorowego Komendanta i dobrego Przełożonego który pozostanie stale w pamięci naszej.

Eksportacja zwłok odbędzie się w czwartek dnia 23 kwietnia o godzinie 17 ze szpitala powiatowego.

Września, dnia 22 kwietnia 1925 r.

Funkcjonarjusze P. Pol. Państw. we Wrześni

W poniedziałek, dnia 20 kwietnia o godz. 3 po poł. w szpitalu Przem. Pańsk. w Poznaniu, zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach w 41 roku życia nasz drogi mąż i ojciec ś. p.

Jan Ciemniak

Starszy przodownik Policji Państwowej we Wrześni.

O czem donosi w ciężkim smutku pogrążona

żona z dziećmi i rodziną.

Pogrzeb odbędzie się z kostnicy lazaretu powiatowego we Wrześni w czwartek, dnia 23. bm. o godz. 5 po południu.

Września, Piaski (p. Gostyń) w kwietniu 1925 r.

---

†

Stanisława z Sznajdrów

Fijałkowska

przeżywszy lat 75, wdowa po kupcu, opatrzona św. Sakramentami, zmarła dnia 21-go kwietnia 1925 roku. Eksportacja zwłok z domu żałoby w piątek o g. 3 pop. Pozostali w nieutulonym żalu synowie, synowa i siostra.

Licytacja przymusowa!

W poniedziałek, dnia 27 kwietnia 1925 o godz. 5 po połud. sprzedawał będę w Strzałkowie przed restaur. p. Szczepankiewicza najw. dając. za natychm. zapłatą:

1 fortepjan „Pianola“

Janicki, komornik sądowy, Września.

Licytacja przymusowa!

W sobotę, dnia 25-go kwietnia 1925 r. o godz 6 popoł. sprzedawał będę przed gościncem w Kaczanowie najwięcej dając. za natychm. zapłatą:

1 rower.

Janicki, komornik sądowy, Września.

Poszukuję pracy jako kołodziej na dominjum od zaraz

Zgłoszenia proszę skierować do Admin. pod Nr. 15

Chłopak

do koni (foryś)

potrzebny od 1-go maja do Majętności Września. Reflektanci, którzy już służyli w tym charakterze, mają pierwszeństwo.

Płaszcze gumowe

męskie oraz damskie nadeszły

Marjan
Grzeszkiewicz - Września
ul. Poznańska 5.

Koło śpiewackie „Gwiazda“ urządza w niedzielę, dnia 26-go kwietnia 1925 roku w sali pana Olejniczaka w Borzykowie

zabawę z tańcami

na którą uprzejmie zaprasza... Zarząd.
Osobn. zaproszeń nie wysyła się.

Henko

Henkla soda do prania i blanszowania

Henkla soda do prania i blanszowania oszczędza mydło i proszek mydlany. Obniża koszta prania. Wyśmienity środek moczenia bielizny.

Z dniem

ogłoszenia unieważnia się zagubione papiery wojskowe.

Szczepan **Wieczorek**
Psary Polskie.